

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2073/2020
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у Београду, коју заступа Државни правобранилац, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3338/19 од 06.12.2019. године, у седници одржаној 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3338/19 од 06.12.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 1670/19 од 24.09.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ решења о трошковима поступка садржана у ставу 2. и 3. пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3338/19 од 06.12.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 185.998,40 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1670/19 од 24.09.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада исплати износе ближе описане у том делу изреке за период од фебруар 2013. – март 2015. године на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3338/19 од 06.12.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца у целисти. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је државни службеник запослен код тужене на пословима ... у Казнено-поправном заводу у Београду на неодређено време почев од 20.11.2011. године. Пребивалиште му је у ..., а радно место у Београду. Тужена није исплаћивала трошкове превоза од фебруара месеца 2013. године закључно са мартom 2015. године у ком периоду је тужилац користио аутобуски превоз који је редовно плаћао. Неисплаћена накнада за овај период износи 594.920,00 динара што је утврђено из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке који је дат према извршеном увиду у евиденцију рада радника службе туженог и утврђена на основу броја дана присуства на послу. Тужилац је у спорном периоду подносио захтев за накнаду трошкова превоза, али су исти одбијени због тога што није доставио искоришћену месечну карту, односно искоришћене појединачне карте овлашћеног аутопревозника у складу са обавештењем туженог који је за признавање права на ову накнаду увео нове процедуре и запосленима тражио доказ на околност купљене карте за превоз преко 50 километара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужена онемогућила тужиоцу да оствари своје законско право на накнаду трошкова превоза, због чега је усвојио његов захтев у висини цене месечне претплатне карте у јавном саобраћају на основу члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Супротно, по оцени другостепеног суда право на накнаду трошкова превоза спада у тзв. „друга“ примања, па је за остваривање тог права потребно поштовати поступак из члана 140. Закона о државним службеницима, односно за остварење овог права неопходни услов је да је запослени поднео захтев за остваривање права из тог основа, да је о том захтеву надлежни орган донео одлуку или пропустио да то учини, да је запослени који се нашао у тој ситуацији искористио право на жалбу Жалбеној комисији, да је о жалби одлучено, односно да је надлежни орган пропустио да донесе другостепену одлуку и да остварује судску заштиту пред надлежним судом за поништај одлука којима је негативно одлучено о овом захтеву. Како тужилац није водио управни поступак против одлуке послодавца по његовом захтеву за накнаду трошкова превоза и није покренуо управни спор, нити је доказао да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату наведених трошкова нити је због ћутања администрације покренуо управни спор, то по оцени другостепеног суда не може са успехом тражити исплату по овом основу.

Основано се у ревизији указује да је другостепена одлука донета на основу погрешне примене материјалног права.

Тужилац је државни службеник, тако да се о његовом праву на накнаду трошкова везаних за рад одлучује на основу Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 108/13, 99/14). По члану 37. став 1. овог закона државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада. Ставом 2. истог члана прописано је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 98/07, пречишћен текст), којом је у члану 2. став 1. тачка 1. прописано да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, а чланом 3. ове Уредбе прописано је да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

По оцени Врховног касационог суда, право на исплату трошкова превоза није условљено подношењем захтева. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и на основу члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника. Тужена је зато у обавези да тужиоцу накнади трошкове које је имао за долазак на рад и за одлазак са рада. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно и да ли је против тог решења изјављивана жалба, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да ову штету накнади на основу чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе тужене потврђена је првостепена пресуда која у себи садржи и решење о трошковима првостепеног поступка који су досуђени тужиоцу, а који су правилно одмерени на основу члана 153, 154. ЗПП према важећој АТ и ТТ. Међутим, због тога је супротна одлука другостепеног суда о трошковима поступка морала бити укинута.

Тужиоцу су досуђени трошкови ревизијског поступка на основу члана 165. став 1. и члана 163. став 2. ЗПП, а исти се односе на трошкове састава ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара, судске таксе на ревизију износ од 70.498,40 динара и судске таксе на одлуку по ревизији у износу од 97.500,00 динара, који су одмерени на основу важеће АТ и ТТ.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић